

استفاده از لوله‌های پیچشی در مبدل‌های حرارتی و مقایسه آن با لوله‌های مسطح

رضا نج

کارشناس ارشد مهندسی مکانیک
پژوهشگاه صنعت نفت
najr@ripi.ir

* آرش قنبری

کارشناس ارشد مهندسی مکانیک
پژوهشگاه صنعت نفت
ghanbariar@ripi.ir

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۱۱/۱۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱۱/۰۸

چکیده

مبدل‌های حرارتی پوسته - لوله^۱ به طور معمول با لوله‌های مسطح^۲ ساخته می‌شوند، اما وجود برخی محدودیت‌ها و مشکلات در این نوع لوله‌ها، شرکت‌ها و مراکز تحقیقاتی را برآن داشته است که با استفاده از فناوری‌های جدید بر این محدودیت‌ها و معایب غلبه کنند. در این مقاله به بررسی عملکرد مبدل‌های پوسته - لوله با لوله‌های پیچشی^۳ در هر دو سمت پوسته و لوله پرداخته خواهد شد. این نوع مبدل‌ها در قسمت پوسته دارای مزیت‌هایی نسبت به مبدل‌های با لوله‌های مسطح می‌باشند که شامل افزایش راندمان انتقال حرارت، کاهش میزان افت فشار در طول پوسته، کاهش میزان رسوبات و خوردگی به علت عدم وجود بافل‌ها و کاهش چشمگیر میزان ارتعاشات ناشی از عبور جریان است. نتایج تحقیقات روی لوله‌ها نشان می‌دهد میزان انتقال حرارت برای لوله‌های پیچشی در دبی‌های بالاتر (۱/۵ لیتر در دقیقه) حدود ۴۵ درصد بهتر است و افت فشار در طول لوله برای جریانهای آشفته (رینولدز ۶۰۰۰) حدود ۴۰ درصد بالاتر خواهد بود. این روند در دبی‌های پایین‌تر بر عکس خواهد بود، به این صورت که میزان انتقال حرارت برای لوله‌های مسطح در دبی‌های پایین (۰/۲۵ لیتر بر دقیقه) حدود ۹ درصد بهتر است.

واژگان کلیدی: مبدل حرارتی پوسته - لوله، لوله پیچشی، لوله مسطح، انتقال حرارت

۱. مقدمه

مبدل‌های با لوله‌های مسطح استفاده شده است. یکی از این تکنیک‌ها استفاده از لوله پیچشی به جای مسطح می‌باشد، که در حال حاضر محدود به مبدل‌های پوسته -

در مبدل‌های حرارتی تمرکز اصلی به حداقل رساندن میزان انتقال حرارت، کاهش اندازه مبدل و کاهش توان پمپاژ می‌باشد. برای این منظور از روش‌های مختلف برای اصلاح

برای جریانهای آرام و آشفته و در دبی های مختلف مشخص میگردد.

۲. مبدل های حرارتی پوسته - لوله با لوله های مسطح

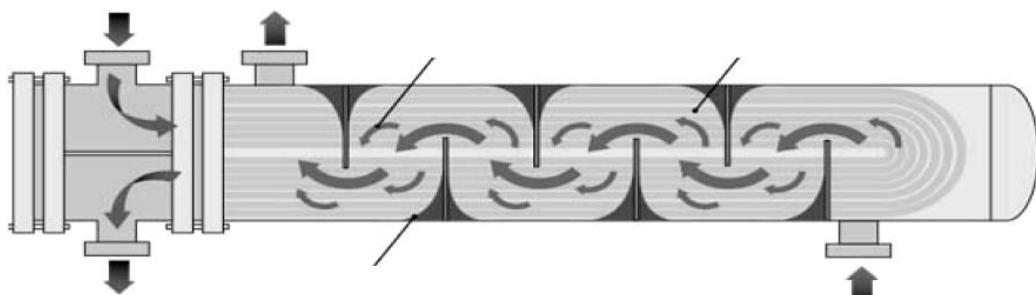
مبدل های پوسته - لوله رایج در صنعت از مجموعه ای از لوله های مدور و مسطح که توسط تیوب شیتها^۷ در دو انتها حفظ شده اند، تشکیل شده است. به کل این سیستم مجموعه لوله ها^۸ گفته میشود که در داخل یک سیلندر به اسم پوسته قرار گرفته است. سایز لوله و پوسته و طول آنها میتواند بر اساس نیازهای مختلف طراحی و پس از محاسبات گرمایی تعیین گردد. مساحت سطح انتقال حرارت می تواند از چند متر مربع تا بیش از ۲۵۰۰ متر مربع متفاوت باشد. مجموعه لوله ها معمولاً شامل تعدادی بافل است که در امتداد لوله ها و در جهت عمود بر آنها قرار گرفته اند. این بافل ها دو وظیفه اصلی بر عهده دارند، یکی به عنوان یک تکیه گاه نگهدارنده برای لوله ها عمل میکنند و از طرف دیگر وظیفه هدایت جریان را ایفا میکنند به صورتی که جریان داخل پوسته عمود بر لوله ها حرکت کند نه در امتداد آنها در نتیجه بیشترین انتقال حرارت صورت پذیرد. البته به علت اینکه در این حالت بیشتر انرژی سیال صرف معکوس کردن جریان میشود لذا انتقال حرارت کاهش یافته و از طرف دیگر افت فشار در طول مسیر بالا میرود. در انتها جریان سیال حول بافل ها یک جریان غیر یکنواخت خواهد شد که منجر به ایجاد نواحی جریان کم^۹ و نقاط مرده^{۱۰} خواهد شد که در نتیجه این عوامل، مبدل مستعد تجمع رسوب، خودگی و انتقال حرارت کمتر میگردد. در شکل ۱ نمایی از یک مبدل حرارتی با لوله های مسطح دیده میشود [۶]. تاثیر حرارتی^{۱۱} (۵) در مبدل های حرارتی معمولی پوسته - لوله با فرض اختلاط کامل شعاعی و نه محوری جریان سمت پوسته محاسبه میشود ولی در عمل اختلاط محوری قابل ملاحظه ای در فواصل بین دو تیغه صورت میپذیرد. این تاثیرات با فرار جریان

لوله با کاربرد عبور مستقیم و طولانی^۴ و جریانهای آشفته میباشد. هدف اصلی از این مطالعه مقایسه عملکرد مبدل حرارتی لوله مسطح با پیچشی در جنبه های مختلف برای امکان سنجی استفاده در کاربردهایی گوناگون در صنایع میباشد. مطالعات گوناگونی در زمینه مبدل های با لوله پیچ خورده انجام شده است. در یک نمونه از مطالعات تأثیر پارامترهای هندسی بر روی انتقال حرارت صورت پذیرفته که نتایج نشان میدهد با افزایش نسبت قطرهای سطح مقطع هر دو ضریب انتقال حرارت و ضریب اصطکاک افزایش میابد [۱]. در حالی که هر دوی این ضرایب با افزایش گام لوله کاهش خواهد یافت [۲]. در تحقیق دیگری تاثیر زاویه بین پروفیل سرعت و دما بر انتقال حرارت بررسی شده است که نتایج نشان میدهد هرچه این زاویه بیشتر باشد نرخ انتقال حرارت همراه است در شرایط یکسان بالاتر خواهد بود [۳]. در یک تحقیق دیگر پدیده رسوب گرفتگی^۵ در داخل لوله های پیچ خورده بررسی شده است. نتایج نشان میدهد که در گستره سرعتهای ۱ تا ۲ متر بر ثانیه و در حرارت های ورودی مختلف میزان رسوب در لوله ها بطور مداوم افزایش می یابد [۴]. از نقطه نظر ضرایب انتقال حرارت، لوله های پیچ خورده نسبت به لوله های مسطح دارای ضریب انتقال حرارت بالاتری میباشند و از طرفی افت فشار به علت عدم وجود بافل ها^۶ در سمت جریان پوسته کمتر می باشد. تحلیل کلی کارکرد مبدل نیز نشان میدهد برای جریانهای با سرعت بیشتر در هر دو سمت پوسته و لوله، راندمان کلی لوله های پیچ خورده بالاتر میباشد [۵].

در مطالعات صورت گرفته اکثر موضوعات در حیطه انتقال حرارت و افت فشار بر روی یک نوع جریان با دبی ثابت متمرکز شده بود در این تحقیق ارزیابی کارایی مبدل های با لوله های پیچ خورده در دبی های مختلف و جریانهای آرام و آشفته (اعداد رینولدز متغیر) انجام خواهد شد و با لوله های مسطح مقایسه خواهند شد و حیطه کاربرد بهینه آنها

نوع فرار جریانها هیچ نوع تاثیری در فرایند انتقال حرارت نخواهد داشت.

سمت پوسته از فضای مابین تیغه ها و لوله ها و یا فضای بین تیغه ها و بدنه پوسته پیچیده تر میگردد زیرا که این

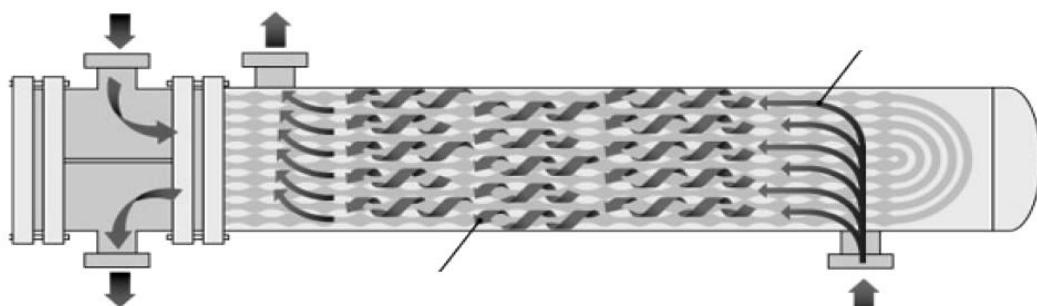

شکل ۱. نمایی از مبدل پوسته - لوله با لوله مسطح [۶]

تراکمی در صنایع کاغذ و فرایندهای حرارتی با سطح انتقال حرارت محدود در صنایع فرایندی بوده است. ولی با گذشت زمان حیطه کاربرد آنها در صنایع دیگر نیز گسترش یافت. این مبدلها از یک مجموعه ای از لوله های شکل یافته تشکیل شده اند که بدون استفاده از تیغه ها تشکیل مجموعه لوله ها را داده اند. در شکل ۲ نمایی از ساختار این نوع مبدلها مشاهده میشود [۶].

۳. مبدل های حرارتی با لوله های پیچشی

منشاء پیدایش مبدل های حرارتی با لوله های پیچشی در اروپای شرقی بوده است ولی استفاده تجاری آن اولین بار در کشورهای حوزه اسکاندیناوی در سال ۱۹۸۰ صورت گرفته است. این مبدلها ابتدا برای حل محدودیتهای ذاتی موجود در مبدل های رایج به صنعت ارائه شدند. کاربرد اولیه این نوع مبدلها در فرایندهای یک فازی و برای فرایندهای

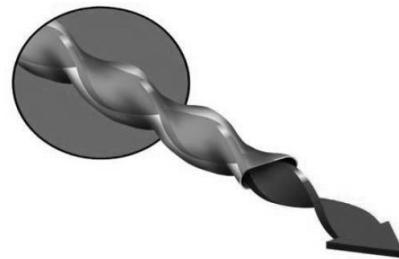

شکل ۲. نمایی از مبدل پوسته - لوله با لوله پیچشی [۶]

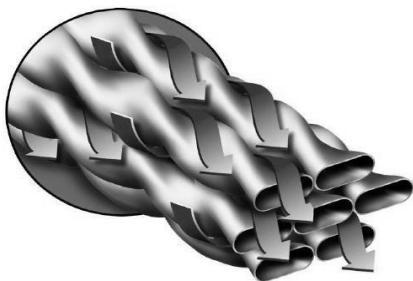
مدور ساخته میشوند که امکان اتصال رایج بین لوله ها و تیوب شیتها را فراهم سازد. گستره وسیعی از مواد شامل فولاد کربنی، فولاد ضد زنگ، آلیاژهای کروم - مولیبدن، داپلکس و یا سوپرداپلکس مانند تیتانیوم، زیرکونیوم میتوانند در ساخت این نوع لوله ها به کار گرفته شوند. لوله ها نیز در اندازه های مختلف میتوانند ساخته شوند.

لوله ها با تکنیکی منحصر به فرد شکل یافته اند که دارای سطح مقطع بیضوی و ساختار مارپیچی در امتداد لوله ها میباشند که جریان مارپیچی سیال را در امتداد لوله ها موجب میشوند (شکل ۳). فرایند شکل دهی این نوع لوله ها به گونه ای طراحی شده است که ضخامت یکسان در طول لوله ها را ضمانت میکند و تنش تسليم در امتداد لوله ها از حد مجاز فراتر نخواهد رفت. انتهای لوله ها به صورت

۴. مزایای استفاده از مبدل با لوله‌های پیچشی
استفاده از این نوع مبدلها به علت نوع ساختار و حذف بافل ها، مزیتهایی را در قسمت پوسته مبدل فراهم اورده است که در ادامه به آن اشاره خواهد شد ولی برای بررسی کارایی این نوع مبدلها در قسمت لوله باید تحلیلهایی صورت پذیرد که در قسمت بعد به آن پرداخته خواهد شد.

شکل ۳. مسیر جریان سمت لوله [۶]

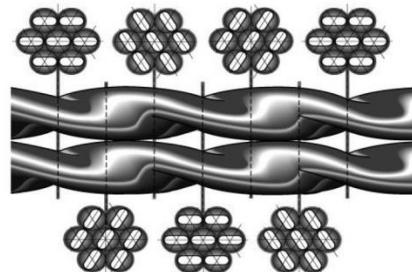

شکل ۵. جریان چرخشی داخل پوسته [۶]

۱-۴. کارایی هیدرولیکی و گرمایی
حذف بافل‌ها و استفاده از لوله‌های پیچشی و به تبع آن جایگزینی جریان پیچشی سمت پوسته با جریان رفت و برگشتی ناشی از وجود بافل‌ها امکان ضریب انتقال حرارت بیشتر را در هر واحد افت فشار فراهم می‌آورد و بالعکس افت فشار برای ضریب انتقال حرارت ثابت تا ۵۰ درصد کاهش خواهد داشت. بعلاوه در این نوع لوله‌ها به علت وجود جریان چرخشی، همانند لوله‌های مسطح به هنگام استفاده از نوار پیچشی یا برهم زننده جریان ضرایب انتقال حرارت بهبود خواهد یافت. نتیجه این تاثیرات کاهش سطح انتقال حرارت مورد نیاز در لوله‌های پیچشی در مقایسه با لوله‌های مسطح برای یک مقدار انتقال حرارت ثابت خواهد بود که راندمان را افزایش داده و باعث کاهش اندازه مبدل خواهد گردید.

۲-۴. ضریب تاثیر حرارتی بالاتر
همانگونه که اشاره شد به علت وجود لوله‌های پیچشی و حذف بافل، جریان پیچشی حول لوله‌ها شکل گرفته که باعث می‌شود فرار جریان به حداقل مقدار خود رسیده و

لوله‌ها در یک آرایش مثلثی که هر لوله با چرخش مناسب، خود را با پیچش در امتداد طول لوله‌ها سازگار نماید، روی هم قرار گرفته‌اند. این تنظیم پیچش به این منظور است که هر لوله با لوله‌های مجاور خود در امتداد طول لوله‌ها در چندین نقطه در تماس قرار گیرد (شکل ۴) [۷]. با وجود چندین نقطه تماس هر لوله با لوله‌های مجاور خود یک مجموعه کاملی از لوله‌ها که بصورت خیلی محکم در جهت محیطی بسته شده‌اند و اجازه هیچ گونه حرکت اضافی به لوله‌ها را نمیدهند، تشکیل می‌شود. در ادامه این مجموعه قوی در دو انتهای توسط تیوب شیتها ثابت می‌گردد.

شکل ۴. تنظیم پیچش لوله‌ها و تکیه گاه آنها [۷]

جریان سیال داخل پوسته بیچیده و عمدتاً در راستای محوری می‌باشد (شکل ۵). در این نوع مبدلها معمولاً مساحت جریان داخل پوسته با مساحت جریان داخل لوله‌ها یکسان است. مجموعه لوله‌ها توسط بدنه پوسته به نحوی پوشانده شده است تا فرار جریان به حداقل خود برسد و به علت وجود لوله‌های پیچشی امکان جریان چرخشی سیال درون پوسته را فراهم می‌آورد تا بدینوسیله انتقال حرارت را بهبود بخشد.

صرفه جویی در هزینه‌ها را ارائه میدهد. لازم به ذکر است که اطلاعات ارائه شده در جدول ذیل برای مبدل از جنس فولاد کربنی می‌باشد.

جدول ۱. کاربرد مبدل‌های با لوله‌های پیچشی در صنعت [۶]

صنایع	کاربرد
شیمیابی	سرماشی اسید سولفوریک
	پیش گرمایش آمونیاک
	سرماشی و گرمایش پراکسید هیدروژن
نفت	سرماشی یا گرمایش گازهای با فشار بالا
	گرمایش نفت خام
	گرمایش قیر طبیعی
کاغذ	گرمایش گاز طبیعی مایع
	سرماشی یا گرمایش مایع سیاه
نیروگاه برق	سرماشی یا گرمایش روغن
	توربین تراکم بخار
	گرمایش آب تعذیه کننده دیگ بخار
فولاد	خنک کاری روغن روانکاری
	سرماشی روغن خنک کاری فولاد
	سرماشی گازهای متراکم شده
گرمایش مرکزی	خنک کاری روغن روانکاری
	گرمایش آب مدار بسته

جدول ۲. مقایسه بین مبدل با لوله پیچشی و لوله مسطح [۶]

					سمت پوسته
۱۲۷	۵۰	۱۱۸	۱۲۱	ورودی	دما
۸۲	۳۶	۵۷	۵۹	خروجی	
					سمت لوله
۵۲	۱۸	۳۶	۳۸	ورودی	دما
۷۹	۲۳	۹۴	۹۴	خروجی	
					سطح انتقال حرارت
۲۰۰	۸۳۴	۱۰۷	۸۹۳	مسطح	تکنون
۱۰۲	۵۱۲	۷۱	۴۴۱	پیچشی	
۴۰	۲۱۵	۳۵	۱۳۰	مسطح	
۳۰	۱۷۰	۲۵	۹۰	پیچشی	تعداد بسیار زیادی از این نوع مبدلها در صنایع مختلف به کار گرفته شده اند. لیستی از کاربردهای این نوع مبدلها در جدول ۱ مشاهده می‌شوند. جدول ۲ یک مقایسه کلی بین مبدل با لوله پیچشی و لوله مسطح را در زمینه کاربردهای واقعی اعم از انتقال حرارت، سطح تماس و
				قیمت (هزار دلار)	

جريان سمت پوسته بیشترین تماس و انتقال حرارت را با لوله‌ها داشته باشند و در نتیجه اختلاف مقدار انتقال حرارت واقعی با انتقال حرارت محاسبه شده به حداقل خود رسیده و ضریب تاثیر حرارتی مجموعه بهبود یابد.

۴-۳. کاهش میزان رسوبات

حذف نقاط مرده در داخل پوسته و افزایش توربولانس در هر دو سمت لوله و پوسته منجر به کاهش میزان رسوبات میگردد. خصوصیات رسوبات در این نوع مبدلها بیشتر شیوه مبدل‌های صفحه‌ای است. کمتر بودن افت فشار در سمت پوسته به معنای امکان افزایش بیشتر سرعت می‌باشد که باعث کاهش گرفتگی و مسدود شدن مسیر میگردد.

۴-۴. کاهش میزان ارتعاشات

ارتعاشات ناشی از عبور جريان در مبدل‌های با لوله مسطح با وجود هرگونه تمیهات پیشگیرانه مانند تکیه گاه‌های بیشتر برای لوله‌ها همچنان رخ میدهد. خطناکترین نوع ارتعاشات، ناپایداری الاستیک-سیال می‌باشد که میتواند در عرض چند ساعت کارکرد منجر به خرابی گردد. امکان این نوع ناپایداری در مبدل‌های با لوله پیچشی بوسیله جريان پیچشی کاملاً برطرف شده است زیرا لوله‌ها توسط لوله‌های مجاور در فاصله هر ۵ سانتیمتر در طول لوله متحكم گردیده اند. البته در ورودی و خروجی جريان مقداری جريان عرضی وجود خواهد داشت ولی با توجه به تکیه گاه‌های مناسب ارتعاشات ناشی از آنها ناچیز خواهد بود.

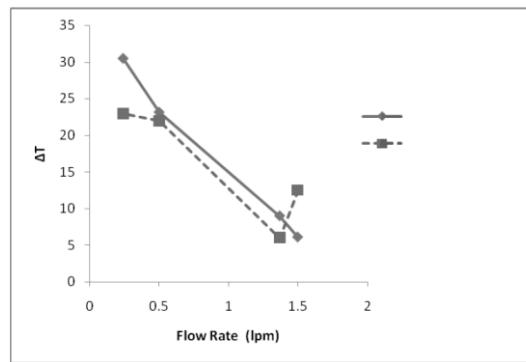
۴-۵. کاربرد

تاکنون تعداد بسیار زیادی از این نوع مبدلها در صنایع مختلف به کار گرفته شده اند. لیستی از کاربردهای این نوع مبدلها در جدول ۱ مشاهده می‌شوند. جدول ۲ یک مقایسه کلی بین مبدل با لوله پیچشی و لوله مسطح را در زمینه کاربردهای واقعی اعم از انتقال حرارت، سطح تماس و

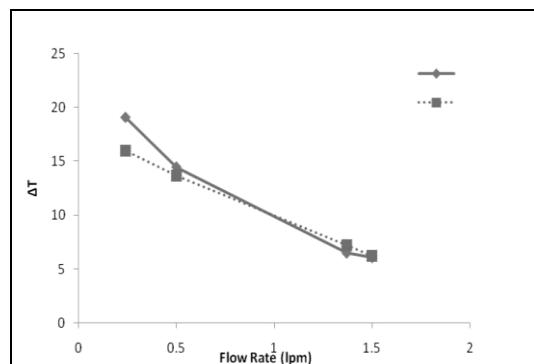
حدود ۴۵٪ بهتر از لوله مسطح می باشد. دلیل این پدیده اینست که در شدت جریان پایین آشفتگی جریان کمتر بوده و پروفیل سرعت در مسیر پیچشی لوله بطور کامل توسعه نمی یابد ولی در لوله های مسطح با وجود اینکه آشفتگی جریان پایین بوده ولی پروفیل سرعت و لایه مرزی گرمایی بطور کامل توسعه یافته پس راندمان انتقال حرارت بالاتری خواهد داشت.

در جریانهای آشفته با شدت جریان بالاتر، در لوله های پیچشی، جریان فرصت کافی جهت تکامل پروفیل سرعت را خواهد داشت و در نتیجه جریان کاملا به دیواره داخلی لوله چسبیده و راندمان انتقال حرارت در مقایسه با لوله مسطح بالاتر خواهد بود. شکل ۷ نتایج حاصل از محاسبات تحلیلی نشان داده شده است که میتواند با نتایج حاصل از آزمایش مقایسه گردد. همانطور که مشهود است هر دو منحنی یک روند یکسان را طی میکنند.

۵. مقایسه بین مبدلها برای لوله پیچشی و مسطح
برای مقایسه دقیقتر بین این دو نوع مبدل یک آنالیز تحلیلی بین دو نوع لوله صورت گرفته است و کارایی انتقال حرارت دو نوع مبدل با بررسی سرعت و توزیع دما انجام گردیده و در نهایت با نتایج حاصل از تست میدانی و آزمایشگاهی [۸] مقایسه میگردد. در انتهای مشخص خواهد شد علیرغم مزیتهای گفته شده برای لوله های پیچشی آیا این نوع مبدلها در همه شرایط بازدهی بهتری خواهند داشت یا خیر؟ پس از بررسی روشهای تحلیلی، آزمایشگاهی و عددی نتایج زیر حاصل گردیده اند:
در شکل ۶ منحنی اختلاف دما بر حسب نرخ جریانهای مختلف حاصل از آزمایش [۹] نشان داده شده است. همانگونه که مشاهده میشود در شدت جریان پایین عملکرد مبدل با لوله مسطح حدود ۹٪ بهتر از لوله پیچشی است ولی در شدت جریان بالاتر راندمان مبدل با لوله پیچشی

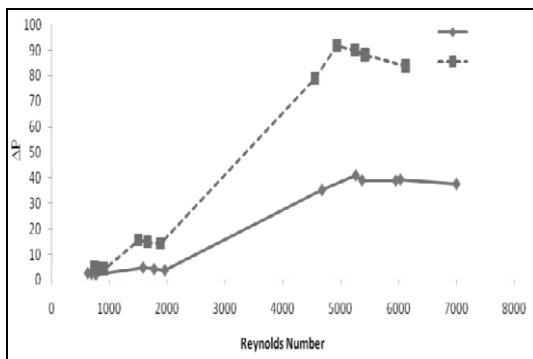
شکل ۶. مقایسه آزمایشگاهی انتقال حرارت بر حسب دبی بین لوله های مسطح و پیچشی

شکل ۷. مقایسه تحلیلی اختلاف دما بر حسب دبی بین لوله های مسطح و پیچشی

۴۰٪ افزایش می‌یابد و علت این امر آشفتگی جریان از یک سو و پیچشی بودن مسیر جریان و بالاتر بودن ضریب اصطکاک نیز از سوی دیگر می‌باشد.

در شکل ۸ مشاهده می‌شود که میزان افت فشار در داخل لوله‌های پیچشی بیشتر است. اگرچه این اختلاف در نرخ جریانهای پایین به علت وجود جریان آرام، اندک است ولی هرچه نرخ جریان بالاتر رود میزان افت فشار نیز تا حدود

شکل ۸ مقایسه افت فشار در لوله‌های مسطح و پیچشی

مسیر مارپیچی را طی کند ولی به علت اینکه گام پیچش کم است و در نتیجه طول نیز کوتاه خواهد بود امکان ایجاد پروفیل سرعت به صورت کامل وجود ندارد و در دو انتهای نیز که سطح مقطع دور می‌باشد به محض ایجاد پروفیل حدودی سرعت به قسمت مارپیچی میرسد که دوباره پروفیل جریان بر هم می‌خورد. لذا امکان ایجاد پروفیل سرعت بطور کامل کم بوده که تاثیر منفی در انتقال حرارت بر جا خواهد گذاشت. در دبی‌های پایینتر عملکرد لوله‌های مسطح در حدود ۹٪ بهتر از لوله‌های پیچشی است در حالی که در دبی‌های بالاتر این عملکرد برای لوله‌های پیچشی در حدود ۴۵٪ بهتر می‌باشد. علت این امر نیز آشفتگی جریان و امکان ایجاد پروفیل سرعت بصورت کامل می‌باشد. نتیجه این مقایسه نشان میدهد که برای دبی‌های پایین استفاده از لوله‌های مسطح مقرنون به صرفه تر بوده ولی در کاربردهایی مثل رادیاتور یا تهویه مطبوع به علت وجود دبی بالاتر استفاده از لوله‌های پیچشی معقولتر به نظر میرسد. همچنانکه در این نوع کاربردها کاهش اندازه مبدل خیلی مهم به نظر میرسد.

۶. نتیجه‌گیری

در این تحقیق کارایی انتقال حرارتی و افت فشار مبدل‌های با لوله‌های پیچشی و مسطح مورد ارزیابی و مقایسه قرار گرفتند. نتایج این تحقیق در دو بخش مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. در ابتدا همانگونه که اشاره گردید استفاده از لوله‌های پیچشی در مبدلها مزیتها را برای سمت پوسته فراهم می‌ورد که شامل افزایش کارایی هیدرولیکی و گرمایی، ضریب تاثیر حرارتی بالاتر، کاهش میزان رسوبات، کاهش افت فشار در پوسته و کاهش میزان ارتعاشات می‌باشد. ولی برای قسمت لوله‌ها مهترین نتایج بدست آمده به شرح ذیل می‌باشد:

برای انتقال حرارت بهتر لوله‌های پیچشی لازم است که نسبت ابعاد قطرهای سطح مقطع لوله‌ها بالاتر و گام پیچش لوله‌ها کمتر باشد. برای اتصال انتهای لوله‌ها به تیوب شیتها در دو انتهای پوسته، از آنجایی که در عمل امکان اتصال با سطح مقطع بیضوی در دو انتهای مشکل است معمولاً سطح مقطع دو انتهای بصورت دور ساخته می‌شوند. هنگام عبور جریان در لوله‌ها، سیال تلاش دارد تا

۷. مأخذ

- [1] Özden Ağra, Hakan Demir , Ş. Özgür Atayılmaz, Fatih Kantaş, Ahmet Selim Dalkılıç,” Numerical investigation of heat transfer and pressure drop in enhanced tubes”, International Communications in Heat and Mass Transfer 38 (2011) 1384–1391.
- [2] Xiang-hui Tan, Dong-sheng Zhu, Guo-yan Zhou, Li-ding Zeng,” Experimental and numerical study of convective heat transfer and fluid flow in twisted oval tubes”, International Journal of Heat and Mass Transfer 55 (2012) 4701–4710
- [3] Z.Y. Guo a, W.Q. Tao b, R.K. Shah,” The field synergy (coordination) principle and its applications in enhancing single phase convective heat transfer”, International Journal of Heat and Mass Transfer 48 (2005) 1797–1807
- [4] Luai M. Al-Hadhrami, Aftab Ahmad & Abdullah Al-Qahtani,” Experimental Study of Fouling Resistance in Twisted Tube Heat Exchanger”, Heat Transfer Engineering, 33 (2012):1024–1032
- [5] Sheng Yang, Li Zhang, Hong Xu,” Experimental study on convective heat transfer and flow resistance characteristics of water flow in twisted elliptical tubes”, Applied Thermal Engineering 31 (2011) 2981-2991
- [6] R. Donald Morgan, "Twisted tube heat exchanger technology", Houston, Texas, Brown Fintube Company, 2001. <http://www.atimetals.com/businesses/business-units/wahchang/Documents/Tech-Serv-Library/2001-Conf-Proceedings/2001007.pdf>
- [7] Smith Eiamsa, Pongjet Promvonge,” Performance assessment in a heat exchanger tube with alternate clockwise and counter-clockwise twisted-tape inserts”, International Journal of Heat and Mass Transfer 53 (2010) 1364–1372
- [8] Li Zhang, Sheng Yang, Hong Xu,” Experimental study on condensation heat transfer characteristics of steam on horizontal twisted elliptical tubes”, Applied Energy 97 (2012) 881–887
- [9] Vandita Thantharate, D.B.Zodpe, “Experimental and Numerical Comparison of Heat Transfer Performance of Twisted Tube and Plain Tube Heat Exchangers”, International Journal of Scientific & Engineering Research, Volume 4, Issue 7 (2013), 1107-1113

پی‌نوشت

-
1. Shell and tube heat exchangers
 2. Plain tubes
 3. Twisted tube
 4. long and straight passage
 5. Fouling
 6. Baffle
 7. Tubesheet
 8. Bundle
 9. low flow
 10. dead spots
 11. thermal effectiveness